

Prof. dr. sc. Vlatko Brčić

1919. - 2000.

Nedavno je preminuo naš veliki prijatelj, učitelj i dragi kolega prof. dr. Vlatko Brčić. Rođen je u Varaždinu 16. 9.1919., gdje je završio osnovnu školu i realnu gimnaziju. U lipnju 1942. diplomirao je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, u grupi za Teorijsku matematiku i fiziku. Iste godine upisao se na Građevinski odjel Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je završio samo prve dvije godine studija. Godine 1945. nastavio je studij na Građevinskom fakultetu Visoke tehničke škole u Pragu, kao stipendist čehoslovačke vlade. U srpnju 1947. diplomirao je na konstruktorsko-prometnom smjeru. Tako je uz zvanje diplomiranog matematičara stekao i zvanje diplomiranog inženjera građevinarstva.

Zaposlio se kao projektant-konstruktor u Inženjerskom projektnom zavodu u Zagrebu, gdje je ostao samo pola godine jer je u ožujku 1948. upućen na izgradnju Novog Beograda. Radio je na poslovima šefa gradilišta, projektanta-konstruktoru i voditelja stručnih tečajeva, a tri godine bio je nastavnik na radničkom tehnikumu.

Izabran je za asistenta na Građevinskom fakultetu u Beogradu i u rujnu 1951. počeo je raditi na predmetu Mehanika, a kasnije i Otpornost materijala. U listopadu 1956. stekao je znanstveni stupanj doktora tehničkih nauka obranom disertacije pod naslovom "Prilog rješenju ravninskog problema Teorije elastičnosti". Za docenta je izabran 1957. godine, za izvanrednog profesora 1962., a 1966. je postao redovni profesor. U tom je zvanju umirovljen u listopadu 1984. godine.

Bogatu i na visokoj razini vrsnoće nastavnu aktivnost iskazao je predavajući na dodiplomskim i poslijediplomskim studijima niz predmeta: Mehaniku, Otpornost materijala, Tehniku računanja, Reologiju materijala, Dinamiku konstrukcija, Teoriju elastičnosti, Dinamiku i stabilnost konstrukcija, Teoriju plastičnosti, Mehaniku kontinuuma i dr. Kreirajući nastavu svakom od predmeta koje je predavao utisnuo je vlastiti pečat. Dobar dio navedenih predmeta kreirao je u cijelosti, a naročito one koje je sam uvodio u nastavu (primjerice: Tehniku računanja, Reologiju materijala, Uvod u mehaniku kontinuuma).

Osim na svome matičnom fakultetu predavao je i na mnogim drugim fakultetima u Beogradu, Nišu, Novom Sadu, Subotici, Titogradu (Podgorici) i Zagrebu. Ovdje posebno ističemo predavanja na poslijediplomskom studiju Građevinskog fakulteta u Zagrebu, gdje je godinama predavao predmete: Reologija materijala, Dinamika i stabilnost konstrukcija te

posebne dijelove Teorije plastičnosti i Vozne dinamike.

Na poziv Američke fundacije za znanost proveo je 12 mjeseci (1966.-1967.) kao gostujući profesor na Wayne State University u Detroitu, Michigan.

U razdoblju od 1960. do 1985. godine objavio je 18 knjiga udžbeničke literature, kojima je obuhvaćeno gotovo sve što je predavao na dodiplomskim i poslijediplomskim studijima.

Znanstvenoistraživačka djelatnost V. Brčića počinje njegovim dolaskom na Fakultet, gdje se odmah uključio u istraživanja iz područja stabilnosti konstrukcija i klasične teorije elastičnosti. Vrlo brzo postiže zapažene rezultate teorijskim radom i eksperimentalnom primjenom metoda fotoelastičnosti. U svojoj dugogodišnjoj kontinuiranoj znanstvenoj aktivnosti, dr. sc. V. Brčić postigao je izvanredno vrijedne znanstvene rezultate kojima je dao značajne doprinose domaćoj i svjetskoj znanosti. Valja posebno istaknuti njegovo sudjelovanje na holografskim istraživanjima (sa suradnicima) u Institutu za fiziku Sveučilišta Ann Arbor, tijekom njegova boravka u svojstvu gostujućeg profesora u SAD-u. To je bio u ono vrijeme pionirski rad u svijetu. Na Građevinskom fakultetu u Beogradu i u Institutu Jaroslav Černi osnovao je dr. sc. V. Brčić laboratorije za holografska ispitivanja.

Kao stipendist tehničke pomoći radio je u SAD-u na unapređivanju metode Moiré (s koautorima F. Zandmanom, SAD i S. Holisterom, V. Britanija).

Održao je mnoga znanstvena predavanja na seminarima ili uvodna pre-

davanja na znanstvenim skupovima. Ovdje spominjemo dio takvih predavanja održanih u Udinama (Međunarodni centar za mehaničke znanosti), Varšavi (Institut za fundamentalne znanosti Poljske akademije znanosti), Palermu, Rostocku, Tbilisiju i Waterloo (Kanada). Kao član Europskog komiteta za mehaniku surađivao je na pripremi i organizaciji posebnih tečajeva iz aktualnih područja mehanike.

U širokom znanstvenom području gdje je aktivno djelovao na teorijskim i eksperimentalnim istraživanjima dao je brojne relevantne doprinose znanosti i njenoj primjeni u praksi

Bio je istaknuti član brojnih domaćih i inozemnih znanstvenih udruga i asocijacija. Između ostalih: Jugoslaven-skog društva za mehaniku u kojem je obavljao dužnosti generalnog sekretara (1954.-1962.) i predsjednika (1974.-1978.); GAMM-a (Gesellschaft für angewandte Mathematik und Mechanik – Njemačka); SEM-a (Society for Experimental Mechanics – SAD); RILEM-a, međunarodnog udruženja za istraživanje materijala i konstrukcija; IUTAM-a (International Union of Theoretical and Applied Mechanics).

Rezultate svojih znanstvenih istraživanja objavljivao je u domaćim (u ondašnjoj zajedničkoj državi) i inozemnim publikacijama te posebnim izdanjima. Objavio je više od 70 radova (od toga 21 u inozemstvu).

Kao istaknuti znanstvenik i pedagog nesebično je prenosio svoje bogato znanje na mlađe kolege kao član

brojnih komisija za ocjenu i obranu magistarskih radova i doktorata znanosti, posebno kao mentor u pripremi kandidata za doktore i magistre znanosti (16 mentorstva za doktore te i 13 za magisterije).

Prof. Brčić bio je istaknuti prevodilac djela svjetske udžbeničke i znanstvene literature. Preveo je 13 djela uglavnom s engleskog i njemačkog jezika.

Bio je vrlo aktivan u publicističkoj djelatnosti kao urednik, član uredničkih odbora ili recenzent stalnih i povremenih publikacija, inozemnih i domaćih.

Više od 20 godina je kao glavni i odgovorni urednik uređivao knjige iz edicije Građevni kalendar, u kojoj je redovito objavljivana jedna knjiga godišnje.

Godinama je surađivao s časopisom "Građevinar" u kojem je objavljivao izvorne radove, a recenzirao je brojne članke koji su bili ponudeni časopisu.

Kao recenzent bio je stalni suradnik mnogih časopisa u zemlji i inozemstvu. Recenzirao je i mnoga djela znanstvene i udžbeničke literature, surađujući s izdavačima. Posebno je bila plodna njegova suradnja s Građevinskom knjigom, gdje je bio član Odbora za konstrukcije, a u dva izborna razdoblja bio je u toj izdavačkoj kući predsjednik Programskog Savjeta.

Na ovome mjestu valja istaknuti dugogodišnju uspješnu suradnju prof. Brčića s Građevinskim fakultetom u

Zagrebu koja se očitovala kreiranjem i održavanjem predavanja na poslijediplomskom studiju, vođenjem kandidata pri izradi magistarskih radova i doktorskih disertacija, sudjelovanjem u komisijama za ocjenu i obranu magisterija i doktorata znanosti i dr. Suradivao je i s hrvatskim građevinskim inženjerskim organizacijama na seminarima, stručnim skupovima i u drugim aktivnostima. Uvijek se odazivao na pozive da u ovu sredinu prenese dio znanstvenih spoznaja iz svoga bogatog opusa. Kao rođeni Varaždinaac i zagrebački student, gdje je diplomirao na dva fakulteta, dolazio je s osjećajem obveze i privrženosti, dajući vrlo vrijedne doprinose našoj znanosti i struci.

Prof. Brčić je bio izuzetan ne samo kao znanstvenik i pedagog nego i po svojim ljudskim kvalitetama. Nadasve pošten i plemenit, obziran, druželjubiv, ljubazan, uvijek spreman da drugima pomogne bio je cijenjen i poštovan od svih onih koji su ga poznavali i omiljen među brojnim svojim prijateljima. Vedre naravi, veseo i prislan oplemenjivao je sredinu u kojoj bi se našao.

Zbog svojih ljudskih osobina prof. Brčić ostat će u trajnom sjećanju svima onima koji su ga poznavali, posebno njegovim brojnim prijateljima, a njegovo je djelo dragocjena trajna baština koja pripada generacijama koje su iza njega ostale i onima koje tek dolaze.

V. S.